

Reformačné listy 16/2017

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

„V TOM, KEĎ SA ZIŠLO ZÁSTUPU NA TISÍCE, TAKŽE ŠLIAPALI PO SEBE, ZAČAL JEŽIŠ HOVORIŤ PREDOVŠETKÝM SVOJIM UČENÍKOM: VARUJTE SA KVASU FARIZEJOV, TO JEST POKRYTECTVA. LEBO NIETO SKRYTÉ, ČO BY NEVYŠLO NAJAVO, A NIETO TAJNÉ, ČO BY SA NEVYZVEDELO. ... ALE HOVORÍM VÁM, SVOJIM PRIATEĽOM: NEBOJTE SA TÝCH, ČO MORDUJÚ TĚLO, A POTOM UŽ NIČ VIAC NEMÔŽU UROBIŤ. ALE UKÁŽEM VÁM, KOHO SA MÁTE BÁŤ: BOJTE SA TOHO, KTORÝ KEĎ ZAMORDOVAL, MÁ MOC UVRHNÚŤ DO PEKLA. ÁNO, HOVORÍM VÁM, TOHO SA BOJTE ... A KEĎ VÁS BUDÚ VODIŤ DO SYNAGÓG A PRED ÚRADY A VRCHNOSTI, NETRÁPTE SA, AKO A ČÍM SA BRÁNIŤ ALEBO ČO HOVORIŤ; LEBO DUCH SVÄTÝ VÁS PRAVE V TÚ HODINU NAUČÍ, ČO HOVORIŤ.“

Evanjelium podľa Lukáša 12, 1.2.4.5.11.12.

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK – HOSPODINOVÍ PATRÍ ČESŤ A MOC!
- AKTUÁLNE DIANIE – NÁŠ HRAD PREPEVNÝ ..., EVA BACHLETOVÁ V TORONTE, PREDSEDOVI GENERÁL. SÚDU
- BYŤ S BOHOM VO VZŤAHU
- REFORMAČNÉ OKIENKO – POKR.: JE EŠTE STÁLE POTREBNÁ REFORMÁCIA?; MODLITBA DELEGÁTA NA SYNODU
- NOVINKA V DUCHOVNEJ LITERATÚRE
- PREHLAD A PRIPOMENUTIE CHARTY 2017
- OKIENKO MOS, MODLITEBNÁ REŤAZ
- VÝZVA K ÚČASTI NA SYNODE V NIMNICI
- ČO SA U NÁS DEJE? ČO SA DEJE V ECAV?
- ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV
- KONTAKTY

ÚVODNÍK

Hospodinovi patrí česť a moc!

*„Čelade národov, vzdávajte Hospodinovi,
vzdávajte Hospodinovi česť a moc!“ Žalm 96, 7*

Hovorí sa, všetko má svoj čas. A my ľudia, si tiež radi odkladáme povinnosti. Tie, ktoré nás zaťažujú, znervózňujú, vyžadujú námahu, sústredenie. A tak je to aj s Hospodinom. Veru, občas si aj my povieme – pomodlím sa potom. Ešte je čas. Teraz si vypijem kávu, umyjem riad, vyperiem, vybavím zopár telefonátov. Aha, aj mailovú schránku treba skontrolovať. Hospodin počká. Aj modlitba. Takí sme my ľudia.

Myslíme si, že na všetko máme ešte dostatok času.

Spoliehame sa na to, že Hospodin je láskavý, zhovievavý, On nás predsa pozná a istotne nám všeličo prepáči. Nepochybujem o láske Trojjediného Boha. Nepochybujem o tom, že nás miluje a často dlhé roky čaká, kým sa k Nemu opäť prihlásime. Avšak, **ak sme Ho už raz prijali do svojho srdca, je to istá forma záväzku a vzťahu.** Už nie sme oddelení od Boha. Naše duše sú opäť spojené so svojím Stvoriteľom a Spasiteľom. To nie je len tak! Je to zväzok, ktorý vyžaduje spoluprácu. Inak sa ľahko môže stať, že skončíme horšie ako tí, ktorí Spasiteľa nikdy nepoznali a neprijali.

V týchto týždňoch veľa diskutujeme o reformácii a usilujeme sa znovuobjaviť reformačný odkaz pre dnešok. Pre súčasnú Evanjelickú cirkev na Slovensku, pre naše cirkevné zbory, spoločenstvá, ale aj kultúrne, spoločenské a politické prostredie. Teší ma, že ľudia sa modlia za našu cirkev, ako aj za nadchádzajúce rokovanie Synody ECAV na Slovensku. Je to znamenie, že ľuďom záleží na cirkvi, do ktorej patria, v ktorej vyrastali. Spoločne, krok po kroku si uvedomujeme, komu patríme, kam patríme, z akých biblických, historických, teologických kontextov vychádzame. Vraciame sa k osvedčeným zdrojom, no zároveň uvažujeme, ako niešť evanjelium pre súčasný svet. Je to proces, ktorý vyžaduje námahu, rozvahu, ale aj nadšenie pre Boha. Pre Jeho – Božie dielo medzi nami. Duchovne sa prebúdžeme. Či už v dôsledku 500. výročia reformácie, alebo v dôsledku osobných kríz, či neporozumení v cirkevnom prostredí. Hľadáme teda Božiu vôľu, Božie smerovanie, prosíme o Božieho ducha medzi nami. A teší nás, že aj aktivity laikov majú ohlas. Ďakujeme všetkým za modlitebnú, osobnú, ľudskú a finančnú podporu pre sekciu H.E.L.P. a Reformačné listy.

Máme pred sebou rokovanie Synody ECAV na Slovensku, ktoré sa uskutoční v dňoch 16. – 17. júna v priestoroch Kúpeľného domu Salvator v Nimnici. Modlíme sa za rokovanie najvyššieho orgánu cirkvi. Modlíme sa za to, aby bratia a sestry múdro, rozvážne a zodpovedne rozhodovali o ďalšom osude cirkvi, o ďalšom osude duchovných v službe, o ďalšom smerovaní cirkvi. Vieme, že to nebude ľahké. **Avšak je tu záväzok, ktorí prijali synodáli, keď vstúpili do vzťahu s Bohom a cirkvou.** Preto sa modlíme, aby ich viedol Duch Svätý a prikryla Božia milosť, keď vydajú svedectvo o evanjeliu, o viere, o spravodlivosti, o pravde, o sebe samých, o svojom svedomí. V duchu slov žalmistu, *všetci sme totiž povinní Hospodinovi vzdávať česť a moc! Lebo On je ten, ktorý bude v spravodlivosti súdiť svet a národy vo svojej vernosti. Amen.*

Eva Bachletová

AKTUÁLNE DIANIE

Náš Hrad prepevný a hradby generálneho biskupa

Čo znamená slovo opevniť? Postaviť, vybudovať opevnenie na obranu pred nepriateľom. Pred niečím a niekým sa chrániť. Opakom je otvorenie. V našom prípade hradieb srdca a duší. Nie je to jednoduché, lebo často krát my sami budujeme naše vlastné múry – múry v duši, múry vo vzťahoch, múry v rodinách, múry v spoločnosti. Stavíme si ich v sebe a vôkol seba od detstva. Väčšinou nevedome, ako dôsledok nespracovaných emócií. Horšie je, ak ich stavíme vedome, vedome sa oddeľujeme, izolujeme, alebo tými múrmi obkolesujeme ostatných – rodinu, spoločnosť, vzťahy, cirkev, naše pravdy, naše lži, naše konanie. Za múrmi sa dá dobre skrýť. Všetci máme tajomstvá, ktoré radi skrývame pred svetom. No, Hospodin aj tak o nich vie. A vie o nich naše svedomie. Takto budujeme aj múry v cirkvi, múry okolo našich rozhodnutí, skutkov. Koľko takých múrov máme v cirkvi? Čo všetko za nimi je? A prečo?

Nie je žiadnym tajomstvom, že súčasnému generálnemu biskupovi končí budúci rok druhé volebné obdobie. Schyľuje sa k záveru jeho pôsobenia na čele cirkvi. Schyľuje? Jeho kroky tomu nenasvedčujú. Absentujú jeho verejné vyjadrenia k tomu, či sa pripravuje bilancovať svoje pôsobenie v úrade generálneho biskupa, absentujú jeho slová, že chce odovzdať úrad v dobrom stave a príkladným spôsobom. Naopak, čím viac sa skracujú dni jeho pôsobenia vo funkcii generálneho biskupa, tým viac jeho kroky nasvedčujú, že s tým vôbec neráta. Naopak, podporuje zmenu štruktúry cirkvi na poslednú chvíľu, navrhuje zmeny legislatívy, ktoré ešte viac posilnia centralizáciu ECAV na Slovensku. Samozrejme, nie on je priamo predkladateľom týchto zmien, ale iní pracovníci v službe, ktorých si na budovanie cirkvi podľa vlastnej predstavy a potrieb používa. Toto konanie prostredníctvom druhých má významný efekt. Pri priamej otázke vie nesmelo odpovedať: „To nie ja, to iné cirkevné orgány rozhodli!“. Absentuje u neho priamosť a osobná zodpovednosť! **Vybudoval si tak okolo seba vlastné obranné a ochranné múry, hradby vlastných sfér záujmu.** Jeho hradby priviedli úroveň vzájomnej dôvery na celoslovenských grémiách cirkvi na bod mrazu. Na tých istých grémiách priniesli rozdelenie síl ako v parlamente – na opozíciu a koalíciu. Namiesto toho, aby zjednocoval názorové prúdy a podporoval budovanie jednoty v Ježišovi Kristovi, šikovne rozdeľuje a prehlbuje názorové prúdy.

Pozrime sa teda spoločne na silné hradby, ktoré si generálny biskup počas svojho pôsobenia vybudoval okolo seba:

- **hradba ochrany pred názorovými oponentmi a kritikmi** prostredníctvom Generálneho súdu cirkvi. Nikoho už, žiaľ, neudivuje, že daný súd pohodlne zruší väčšinu rozhodnutí orgánov nižších COJ a pomôže aj pri odvolávaní názorových oponentov z cirkevných funkcií.
- **hradba postupného rozširovania sféry vplyvu** –

Hrad Beckov, foto: Peter Ondrejovič

prostredníctvom presadzovania vlastných kandidátov v jednotlivých grémiách cirkvi a ekonomického ovládnutia finančných tokov v ústredí cirkvi a kontroly finančných zdrojov zo štátu. Nejde tu len o prostriedky štátu určené na platy farárov a kaplánov. Nie malé zdroje od štátu prichádzajú priamo na ústredie cirkvi a po navrhovanej reštrukturalizácii, by malo ústredie kontrolu nad všetkými prostriedkami. Súčasná informácia o použití prostriedkov štátneho rozpočtu sú však nedostatočné. Transparentnosť je preto nevyhnutná!

- **hradba budovania kultu osobnosti a dojmu nenahraditeľnosti.** Pravda, kto iný by vedel zabezpečiť diplomatické kontakty lepšie ako súčasný generálny biskup? Preto je dobré, keď má, čo najviac funkcií, - pomysli si človek. Je predsedom ekumenickej rady cirkvi, atď., atď. Avšak, kde sú iní zástupcovia našej cirkvi? Pravda je taká, že tímová práca je predpokladom zdravého tímu a udržateľnosti riadenia.

- **hradba mediálnej komunikácie a propagácie.** Tejto sfére sa hovorí propaganda, ak prostredníctvom mediálnej komunikácie sú cielene a dlhodobo diskreditovaní konkrétni ľudia, čo je prípad týždenníka EPST, ako aj momentálnej väčšiny v generálnom presbyterstve. Synoda a seniorálne grémiá opakovane žiadali, aby týždenník EPST poskytoval vyvážené spravodajstvo. Márne. Hybridná vojna, informačná vojna a rozosielanie falošných správ a šumov dnes ovplyvňuje voľby a názor spoločnosti v mnohých krajinách sveta. Nastolovanie umelo vybraných tém iba zvyšuje dojem ich dôležitosti, a tak odvádza publikum od iných vážnych otázok. Manipulácia faktov, ľudí a predpisov je však v našom prostredí cirkvi neprípustná!

- **hradba konfliktu záujmov.** Generálny biskup je jedným zo štatutárov pri uzatváraní pracovných zmlúv s farármi a kaplánmi. Je členom komisie, ktorá skúša študentov na záverečných skúškach, pričom môže povedať svoje právo veta, napríklad tým, že povie, študent u mňa neprešiel. Je členom komisie pre zjednodušenie štruktúry cirkvi, tak je viac ako zrejmé, čo bude v komisii presadzovať – decentralizáciu cirkvi alebo zachovanie súčasného stavu alebo ešte väčšiu centralizáciu. Verte,

že to posledné.

- **hradba dôkladného prenasledovania kritikov a názorových oponentov.** Názorový oponent je pre generálneho biskupa nebezpečný. Avšak generálny biskup môže siahnuť na jeho funkciu, nedať mu ďalší súhlas (cez dištriktuálneho biskupa), spustiť disciplinárne konanie, alebo diskreditačnú kampaň. Napomínanie začína „pastorálnymi rozhovormi“, „telefonátmi“, pokračuje konkrétnymi postihmi a obmedzeniami. To je neprípustné, je 28 rokov po Nežnej revolúcii!

Generálny biskup sa tak otočil tvárou k mnohým politikom tohto sveta, ale chrbtom k členom vlastnej cirkvi. Vytvoril „dokonalý štát“ v štáte. Ten svoj „dokonalý štát“ v cirkvi priamo riadi. Navonok však vystupuje inak, prostredníctvom iných. Súčasné vedenie cirkvi si je natoľko isté svojou pozíciou, že nepripúšťa, že by sa mu nepodarilo predĺžiť plynutie pokračovanie mandátu a pokračovanie vo funkciách po novembri 2018. **Práve preto potrebujeme nového generálneho biskupa, ktorý sa oslobodí od týchto hradieb a spôsobov práce!**

Cirkev má byť spoločenstvom bratov a sestier. Ja osobne som tiež za prostredie, ktoré má byť aj spoločenstvom priateľským, kde vládne dobrá otvorená priateľská atmosféra. Chceme sa tam cítiť dobre. Prijatí, akceptovaní, požehnaní. Potrebujeme cítiť a vedieť, že toto je bezpečný priestor, kde môžeme byť tým, kým sme, kde sa nemusíme pretvarovať, štylizovať. Cirkev má byť priestorom, kde nás ľudia chápu a prijímajú so všetkými našimi plusmi aj mínusmi. **Takúto cirkev potrebujeme. Priateľskú voči človeku.**

A potom je tú téma demokracie. Učíme sa jej v spoločnosti, v politike, na mieste, kde bývame, na pracovisku. Učíme sa za seba postaviť, za svoje občianske i ľudské práva. Možno je naivné si myslieť, že antikorupčnými pochodmi zmeníme odrazu celú pokrivenú politickú scénu. Tieto pochody však menia aj pohľad spoločnosti na to, čo je dobré a čo je zlé. Pochodujúcim totiž nie je ľahostajná budúcnosť krajiny, v ktorej žijeme. Ľudia sa prostredníctvom týchto pochodov vzájomne vychovávajú k poznaniu a rozpoznaniam klamstva od pravdy. To je tiež proces. Je to proces dozrievania v slobode. Rastu v slobode. Rastu v demokracii.

To všetko sme, tak trochu, aj v našej cirkvi zanedbali. Ved' niekto sa postará, niekto rozhodne, niekto to vymyslí, niekto to urobí za nás. No, urobí – ale AKO? Potom už len plačeme, hneváme sa, sme frustrovaní. Takže, ak odovzdáme moc rozhodovania o sebe – komusi dobrovoľne, nedivme sa, že potom sme už len bezmocní pri bezpráví, pošliapavaní základných etických noriem, ľudských práv, ľudskej dôstojnosti.

Nebudme ľahostajní k našej budúcnosti. Neprehliadajme hradby generálneho biskupa, ktoré si vybudoval okolo seba – sú vysoké a nepriechodné. Zasadme sa o to, že v cirkvi budú iba jedny hradby ako spievame v našej hymne „Hrad prepevný je Pán Boh náš ...“ . Tak vieme, že náš Hospodin je nám Hradom prepevným a ochranou v čase búrok, skúšok, i v čase dostatku, v chorobe, ako aj pri všetkom, čo zažívame v osobnom živote či v živote cirkvi. **Martin Kováč**

Eva Bachletová v Toronte Kanadská premiéra zbierky Evy Bachletovej *Vo večnosti slobodná*

Divadlo poézie a malých javiskových foriem, pri Torontskom slovenskom divadle uviedlo pásmo z tvorby slovenskej poetky pod názvom: *Popoludnie s Evou Bachletovou*. Po slávnostných službách Božích Zoslania Ducha Svätého v knižnici Evanjelického cirkevného zboru Svätého Lukáša sa 4. júna stretlo do 30 záujemcov. Vypočuli si hlboké vyznanie viery Evy Bachletovej *Vo večnosti slobodná*.

V réžii M. Valérie Tothovej recitovali Sonia Almanova, Jozef Šimčisko a Dušan Toth. Recitátori sa predstavili v tom najlepšom svetle. Ich interpretácia silnej duchovnej poézie bola pravdivá, úprimná a nadovšetko dotýkala sa priamo srdc poslucháčov. Prítomní si žiadali scenár a niekoľko kusov výberu duchovnej poézie sa priamo na mieste rozchytalo. Režisérka musela prisľúbiť, že aj zvukovo bude pásmo prístupné aj pre tých, ktorí sa popoludnia nemohli zúčastniť.

V prednese účinkujúcich sa autorka predstavila živá, nefalšovane pravdivá, pozývajúca do jej spoločenstva, ktoré je s Bohom pevné, čisté, žiarivé a v neposlednej miere pokladom. Ako napísala: *“Ty Pane vieš, kde zapáliš iné ohne a domovy, aby sa Tvoje svetlo v láske nestratilo.”*

Dušan Toth v reflexii napísal: *“V jej živote je zakódovaná viera v Boha, ktorého nielen vyznáva, ale ktorý žije v jej srdci a ktorý ju sprevádza životom. “Aký pokoj, údiv, cit, svetlo, keď Boh sa dotkne človeka, keď mu požehná.”*

Ak nevyjdeme so svojou vierou do života, ak chcete aj na námestia – zostáva mŕtva. Bachletová sa teší z cesty životom, z každého kroka, z každej chvíle. Potom, aj konečná stanica jej života vytvorí: *“Pokoje v duši - to všetko – je veľký Boží dar.”*

Nie je oslobodená od problémov. Nie je imúnna voči zlu, ktoré na ňu každodenne dolieha. Aj slová majú svoju melódiu a tam kdesi v podtónoch jej slov som cítil akýsi smútok, bôľ, trpkosť, sklamanie, ktoré vyvážila Bohom, ktorý je s ňou stále. Jej Boh a viera v Neho jej dáva rovnováhu, duchovnú silu prekonať zlé chvíle, ťažké dni: *“Neopušť svoju radosť z Boha a ľudí... neopušť ani mňa, keď ma stretneš.”*

Viera jej dáva silu vidieť veci v pravom svetle, aké v skutočnosti sú, aké by mali byť. Viera jej dáva silu premeniť veci v dobro pre človečenstvo.

Etické princípy sú ako pevný plot okolo jej srdca a bezpečnou oázou, v ktorej sa cíti isto, chránená pred všetkými nástrahami.

Torontské slovenské divadlo si nemohlo vybrať lepší termín pre uvedenie Bachletovej poézie ako Deň Letníc, lebo Duch Svätý, Duch Kristov bol silne prítomný. Ľudia odchádzali povznesení z veľkého duchovného zážitku. **Rastó Sulla, Kanada**

**PRESEDOVI GENERÁLNEHO SÚDU
ECAV NA SLOVENSKU:
„SKUTOK SA STAL!“**

Kto je prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.?

Je absolventom právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (1983). Ešte donedávna rektor Paneurópskej univerzity v Bratislave v dvoch funkčných obdobiach za sebou. Od roku 1986 pôsobí prof. Svák na Ministerstve spravodlivosti SR. V súčasnosti vykonáva funkciu generálneho riaditeľa sekcie edičných činností Ministerstva spravodlivosti SR. Je tiež riaditeľom Právnického inštitútu MS SR, členom Súdnej rady SR a šéfredaktorom časopisu Justičná revue. Odborne sa venuje ústavnému právu, problematike súdnictva a ľudským právam. Stále aj vyučuje. Má teda množstvo funkcií a rozsiahlu publikačnú činnosť.

Mali by sme teda očakávať, že človek s takýmito skúsenosťami sa v prípade svojho pôsobenia v cirkvi bude zastávať pravdy a bude garantom objektívneho posudzovania právnych prípadov, sporov a disciplinárnych konaní. **Nie je tomu tak.** Poskytnem k tomu aj vysvetlenie.

Do 20. 10. 2018 mu plynie mandát predsedu Generálneho súdu ECAV na Slovensku. Okrem toho je aj predsedom Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV na Slovensku. Aby toho nebolo málo, tak je aj členom skúšobnej komisie farárskych skúšok za oblasť cirkevného práva. Ak si zoberiete prehľad rozhodnutí generálneho súdu, napríklad z ostatných troch rokov, pod ktorými je podpísaný predseda Generálneho súdu tak zistíte, že sa stal nástrojom generálneho biskupa – vykonávateľom jeho plánov. Podpísal sa pod zrušenie platnej voľby seniorálneho dozorcú Vladimíra Daniša v Bratislavskom senioráte, podpísal sa pod odvolanie Vladimíra Daniša z funkcie dozorcú Západného dištriktu, podpísal sa pod narýchlo zostavené stanovisko Osobitného senátu Generálneho súdu cirkvi publikované ako oznámenie č. 6/2014, ktorým prehlásili, že ak by predstaviteľ cirkvi súčasne vykonával

funkciu seniorálneho dozorcú a dištriktuálneho dozorcú, že by došlo ku konfliktu záujmov. Toto stanovisko osobitného senátu bolo účelovo pripravené v expresne krátkom čase, aby zmarilo voľbu seniorálneho dozorcú v Bratislavskom senioráte. Predseda Generálneho súdu neumožnil a nezabezpečil rovnaký prístup osôb pri pojednávaní po vznesení námietky Bohuslava Beňucha na zmarený priebeh volieb dištriktuálneho dozorcú ZD v minulom roku.

Ak je teda predseda Generálneho súdu taký erudovaný odborník na ľudské práva a ústavné právo, ako je možné, že pripustil takéto konanie? Ako je možné, že urobil takéto fatálne prešľapy v rozhodnutiach a nezabezpečil objektivitu rozhodovania? Ako je možné, že potvrdzuje odvolania predstaviteľov cirkvi z funkcií vo vykonávaných právnych procesoch a disciplinárnych konaniach na základe pochybných podkladov, ktoré sú Generálnemu súdu podsúvané zo strany Predsedníctva ECAV a zo strany Generálnej právnej zástupkyne? Účelovosť a zaujatosť rozhodovania generálneho súdu v týchto prípadoch je správne pomenovanie. Moja priama odpoveď na úvodnú rečnícku otázku zo začiatku článku „Kto je prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.?“ znie: „**Je to druhý najmocnejší človek v ECAV na Slovensku!**“. Preto si ho drží pri sebe verne generálny biskup a naopak. Ticho tak podporuje a naplňa plány a víziu generálneho biskupa.

Právnou istotou generálneho biskupa je teda predseda Generálneho súdu, pretože u neho má istotu, že jeho plány a zámery podporí, takže dopredu vie ako skončia konkrétne prípady prejednávané generálnym súdom! **To je úplná strata nezávislosti generálneho súdu.** Tým, že predseda Generálneho súdu je právnou istotou generálneho biskupa, tak je aj právnou istotou pre všetkých, ktorý podporujú generálneho biskupa v jeho snahe o ďalšiu centralizáciu ECAV na Slovensku a teda aj izoláciu od základných zložiek cirkvi – cirkevných zborov a ich predstaviteľov, od ktorých je odvodená moc a kompetencie vyšších COJ. Z týchto dôvodov pramení aj istota generálneho biskupa, že môže podľa potreby a rôznym spôsobom spochybňovať rozhodnutia Synody, ako aj rozhodnutia orgánov nižších COJ. Ďalším dokladom, že predseda Generálneho súdu koná zaujate je aj to, že zatiaľ, čo boli v máji 2016 na ulici pred budovou GBÚ protesty veriacich, keď senát Generálneho súdu prejednával podnet na odvolanie Vladimíra Daniša z funkcie dištriktuálneho dozorcú a budovu GBÚ strážiла súkromná bezpečnostná služba, tak neumožnil účasť verejnosti na tomto procese. Rozhodnutie o odvolaní Vladimíra Daniša senát Generálneho súdu vyniesol ešte ten deň, večer. Dokonané! Ďalší nepohodlný funkcionár cirkvi je odvolaný z dôležitej funkcie, čo umožnilo Predsedníctvu ECAV na Slovensku opäť získať väčšinu v Generálnom presbyterstve. Dokonalé počty. Počas 28 rokov sa v porevolučnom období na Slovensku nepodarilo ešte odsúdiť ani jedného vysokopostaveného politika za korupciu. V našej cirkvi však naplňame počty a odvolávame úspešne, ale z iných dôvodov. Politických a mocenských. Ako v 50-tych rokoch a rokoch socializmu! Predseda Generálneho súdu cirkvi sa namiesto toho, aby hájil právo a spravodlivosť, ktorým sa profesionálne venuje celý život, stal vazalom požiadaviek a manierov vedenia cirkvi za úspešnej asistencie Generálnej právnej zástupkyne Anny Drobnej.

Je to zároveň učebnicový príklad problémov a zlyhania slovenskej justície, ktorá má najnižšiu mieru dôvery občanov spomedzi krajín EÚ. Systém je na Slovensku nastavený tak, že veľkým rybám sa súdy a prokuratúra vyhýbajú. Naopak pohodlne likvidujú pešiakov a pranierujú ľud. S obľubou súdy a vyšetrovatelia skonštatujú, dnes už slávnou vetu: „**Skutok sa nestal!**“. Osobitný senát Generálneho súdu cirkvi pripravuje a vydáva rozhodnutia, ktoré podávajú výklad našich právnych predpisov a to až do takej miery, že iným orgánom, ako napr. synode, odoberá kompetencie najvyššieho orgánu cirkvi, resp. ich kompetencie spochybňuje. **Rozhodnutiami tohto Osobitného senátu sa deformuje právne prostredie cirkvi**, jeho rozhodnutia sú v poslednom období prijímané účelovo.

Ak teda predseda Generálneho súdu má tak vysoký odborný kredit, ako deklaruje jeho životopis a publikačná činnosť, ako je možné, že sa podpisuje, ako na bežiacom páse, pod rozsudky, ktoré odsudzujú nevinných? Svojimi rozsudkami ruší rozhodnutia dištriktuálnych súdov a orgánov nižších COJ. Ruší platné výsledky volieb, naopak, voľby s pochybným priebehom sa snaží legalizovať. Neopiera sa pritom o skutočné fakty a nálezy vyšetrovateľov polície, či civilných súdov, ale o vykonštruované pseudofakty a kauzy pripravené Generálnou právnou zástupkyňou alebo Predsedníctvom cirkvi. **Ján Svák má vysoké politické krytie. Generálny biskup má tiež vysoké politické krytie. S obľubou si potrasú ruky s politikmi na najvyšších miestach, však sa vedia navzájom podržať.**

Nezabudol predseda Generálneho súdu cirkvi ECAV na Slovensku akou sme inštitúciou? Zjavne áno. **Schéma rozhodovania Generálneho súdu cirkvi je vopred čitateľná a jasná. Podporuje vedenie cirkvi, nie právo a spravodlivosť.** Takýto Generálny súd a jeho predsedu nepotrebujeme. Predseda generálneho súdu, už len z úcty k svojej profesii, by mal zvážiť vlastné zotrvanie v tejto cirkevnej funkcii, keď tých iných funkcií má tak veľa. Aby mu nakoniec táto funkcia neuškodila v profesijnom životopise. **Každopádne by však za tie účelové rozsudky a stanoviská, ktoré podpísal, mal niesť priamu osobnú zodpovednosť!**

Martin Kováč

Byť s Bohom vo vzťahu

„Len v Bohu utíši sa moja duša;
od Neho pochádza moja spása.“ Žalm 62, 2

Tieto slová žalmistu patria k mojím najobľúbenejším. Moja duša totiž potrebuje istotu, že je tu niekto, kto ju prevyšuje, presahuje a zároveň naplňa. Moja duša potrebuje vedieť, že kdesi v priestore neba je ktosi, kto ju počuje, kto o nej vie. Moja duša potrebuje cítiť, že kdesi v rozsiahlom vesmíre, v neuchopiteľnej dimenzii je sila, ktorá je zrodom, pôvodcom, prvým i posledným Slovom. Moja duša potrebuje spojenie s niečím absolútnym, pravdivým, dokonalým. Moja duša potrebuje cítiť lásku, nežné pohladenie a vedomie, že ktosi na ňu myslí. Moja duša potrebuje niekoho, kto jej úplne a bez ľudských slov – rozumie. Moja duša potrebuje cítiť pokoj, keď sa zmätene rozhliada po svete a je ustráchaná zo života. Moja duša potrebuje byť úplná. A preto, tak veľmi túži po Bohu. Lebo iba v ňom je doma. Je celá a zacelená. Moja duša sa aj dnes potrebuje utíšiť, lebo myseľ kladie priveľa otázok o budúcnosti. **Moja duša však už vie, že je tu Nieкто, kto má pre ňu riešenie. Východisko. Zaslúbenie. Spasenie.** A to je určujúce.

Prv než som uverila v Boha, hľadala som čosi, čo ma naplní, presiahne a kde nájdem odpoveď. Pravdu. Neúnavne som hľadala čosi duchovné, pretože som sa cítila prázdna. Svet mi nestačil. Ľudia mi nestačili. Pýtala som seba samej: „*To je naozaj všetko, čo mi môže život poskytnúť?*“ A v tom hľadaní a blúdení, som raz v stojac pri okne v našej kuchyni, počula v duši veľmi zreteľný hlas: „*Podďaj sa Bohu!*“ Bola to Božia odpoveď, ktorá mi zmenila život. V krátkom čase som sa zapísala na biblický korešpondenčný kurz, uverila v Pána Ježiša Krista, začala čítať Bibliu a ako dospelá sa nechala konfirmovať. Tento Boží príkaz mi zmenil život a bol to najlepší príkaz, aký som kedy dostala. S ním moja duša dostala aj limity. **Moja divoká, nespútaná, citlivá duša – dostala hranice.** A dostala domov. Dnes viem, že oboje potrebuje človek. Byť doma v Bohu a vedieť, čo je dobré a čo je zlé. A viem aj to, že viera je dar. A hoci je to dar, treba sa oň starať. Udržiavať v ňom život, lásku, nehu, pokoru! Áno, to

Udržiavať v ňom život, lásku, nehu, pokoru! Áno, to vyžaduje našu námahu! Boh už urobil svoj diel práce. Teraz – je to na nás...

Pozri sa na nebo, hovorím si, keď mi je ťažko. Zdvihni zrak od špinavých ulíc, smetí ľudského srdca a svojej bolesti. Pozri sa, aké je to nebo krásne. Aj dnes – je nebo krásne. Svieže, čisté, letne modré. A dýchaj. Dýchaj ten ostrý, voňavý vzduch, poskladaný z molekúl života a voní kvetov, stromov a riek. Dýchaj a neboj sa. A choď. Urob pár krokov. Pôjde to. Aj ja si to opakujem, keď je moje telo unavené. Idem, opatrne, no odhodlane. Občas sa pristavím, aby som sa pozrela na nebo. Je to úžasný pohľad. Ako ma len prevyšuje, a predsa je na dosah. Aj Boh je na dosah. A nechce od nás nič iné len, aby sme vykročili. On predsa dobre vie, akí sme. Unavení, ubití, bez nálady, možno chorí, slabí, starí. On to predsa vie. Nechce od nás nič mimoriadne. Len aby sme urobili prvý krok. K Nemu, aby nás uzdravil, zachránil, zacelil. Viem, že je to ťažké ísť k Bohu, keď sa nám zdá, že sme už urobili všetko. Vyslovili všetko. Vyplakali všetky slzy. Vyslovili všetky modlitby. Vykričali všetky žiale. Už nemáme, čo povedať. Sme na kolenách. Už nedúfame. Už nebojujeme. Už necítíme ani hnev, ani radosť. Sme prázdni. A nikto nás nedrží za ruku, a nikto nám nepovie, že to bude opäť dobré. Lebo aj on – náš ľudský spolupútnik je v tejto chvíli rovnako vysilený. Nemáme čo stratiť. A tak z posledných síl ideme, k Tebe Bože, aby si nás priviedol naspäť. K Božiemu zdroju sily a spásy. Aby si nám vrátil ľudskú dôstojnosť. Vrátil nám seba samých. Vrátil nám rozum a vedomie, že Ti paríme, že nie sme sami, že s Tebou sme úplní. A uistil nás, že si s nami neskončil, že my sme neskončili. Že je tu nádej. Že je tu cesta. A je tu Tvoja presahujúca milosť a láska. Že náš život, naša služba, naša práca, naše vzťahy sú v Tvojich rukách.

Preto Ťa, Pane, pokorne prosím, aby si sa zmiloval nad nami, nad celou našou evanjelickou cirkvou v týchto ťažkých časoch búrok. Prosím Ťa, Pane, ujmí sa našich biednych duší! A vás, milé sestry a milí bratia, prosím, aby sme vykročili k Bohu. Bez slov a v pokore. Lebo, ak chceme byť totiž s Bohom vo vzťahu, inú možnosť nemáme! Amen.

Eva Bachletová

REFORMAČNÉ OKIENKO

V minulom čísle sme priniesli úvodnú časť úvahy brata reverenda Dušana Totha (Toronto), ktorú napísal pred dvomi rokmi pod názvom: Je ešte stále potrebná reformácia? (Situácia v cirkvi pred Lutherovou reformáciou a situácia v cirkvi dnes.) S dovoľením autora sme ju rozdelili na tri časti. Dnes prinášame časť druhú, v úvahe ide o časť I..

1.

Nuž začnime potrebou úprimného pokánia. „Nieto tajné, čo by sa nestalo zjavné; a nieto skryté, čo by sa nevyzvedelo a nevyšlo najavo.“ Čítame v Evanjeliu podľa Lukáša 8:17. Ján Krstiteľ začína svoje verejné vystúpenie výzvou: „Pokánie čiňte, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebeské... (Mat. 3:2). Je len prirodzené, že cirkev a veriaci evanjelici na Slovensku očakávajú pokánie tých kňazov, ktorí sa zúčastnili z akýchkoľvek dôvodov na spolupráci s ŠtB na rôznych úrovniach, aby tak oslabili pevné základy cirkvi. Ďalej kňazov, ktorí sa stali závislými na návykových zhubných látkach. Kňazov, ktorí vyrábajú škandály svojim neusporiadaným životom.

Kto sú tí previnilci? Pokiaľ ide o spolupracovníkov ŠtB, dovoľujem si ponúknuť metodiku zistenia: stačí napísať meno a priezvisko na stránke <http://www.upn.gov.sk/regpro/>. Kto sa tam nájde v červených písmenách, tomu odporúčam spolu s ďalšími osvojiť si Augsburgské vyznanie, článok 12: „O pokání učíme, že tí, čo zhrešili po krste, kedykoľvek sa kajajú, dosahujú odpustenie hriechu, a že cirkev im nemá odoprieť rozhrešenie. Pravé, správne pokánie je vlastne oľutovanie hriechov a zármutok alebo strach pre hriechy a potom viera v evanjelium a rozhrešenie, že sa hriechy odpúšťajú a Kristus nám získava milosť. Táto viera znova poteší a uspokojí srdce. Nato má nasledovať polepšenie a zanechanie hriechov; lebo toto má byť ovocím pokánia, ako hovorí Matúš: „Vydávajte teda ovocie hodné pokánia.“ (Matúš 3:8.) Len po takomto úprimnom pokání možno očakávať nový a plný život s Ježišom Kristom.

Ani po 25 rokoch cirkev nebola schopná vyrovnať sa s týmto zhubným javom. Nevedela napraviť krivdy, napáchané komunistami a ich prisluhovačmi v cirkvi. Dodnes sa cirkev a jej vedenie neospravedlnila tým, ktorí boli vylúčení z radov kňazstva či profesorského zboru. Dokedy budú čakať rodiny po Júliusovi Dérerovi, Júliusovi Cibulkovi, Jozefovi Jurášovi, Dr. Orbisovi, Dr. Zaťkovi, Dr. Osuskom, Dr. Kankovi, Dr. Beblavom a mnohých ďalších, že im niekto ponúkne ospravedlnenie? Cirkev sa jednoducho týmito problémami nezaobrá dodnes, teda neexistujú. Otázka znie: Prečo?

Zdá sa, že vedeniu cirkvi nezáleží na potrebe pravého a úprimného pokánia, aby previnilcov oslobodila

od ťarchy hriechu a rodinám po martýroch prinavrátila pokoj, keď už zomreli a sú na pravde Božej? Aby cirkev svoju štruktúru očistila od hrubých zásahov komunistickej vrchnosti, ktoré musela prijať? Čo mám na mysli? Dovoľte krátku exkurziu do minulosti.

Po vzniku Československej republiky sa cirkev na Slovensku pokúšala zriadiť akési koordinačné spojivo medzi Západným a Východným dištriktom, ktoré by malo v hlavnej náplni vnútromisijnú prácu. Finančné prostriedky rozhodli, že sa myšlienka nedala realizovať. Starší biskup v úrade, bol predsedajúcim biskupom. Toto pravidlo výborne fungovalo až dovtedy, kým komunisti prevzali všetku moc do svojich rúk. Spustila sa lavína ústretovosti práve zo strany komunistov, aby sa postarali o to, ako čo najlepšie usporiadať pomery v „neusporiadanej“ cirkvi. Najprv v Piešťanoch 29. septembra 1949 nechali odhlasovať Spolku evanjelických a. v. kňazov na Slovensku (SPEVAK) pofiderný zákon 217, odhlasovaný Národným zhromaždením – o zriadení štátneho úradu pre cirkevné veci. Následne bol prijatý zákon 218 o finančnom zabezpečení cirkvi a náboženských spoločnostiach štátom. Inými slovami – štát zrušil dovtedajšiu prax a prifaril cirkev ku štátu, aby ju mohol absolútne kontrolovať. Následne komunisti poštátnili cirkevný majetok a doslova ožobračili cirkev a nechali ju bez akýchkoľvek príjmov. A tak z večera do rána bola cirkev absolútne závislá na štáte. Aby sa dielo skazy dokonalo, v Piešťanoch 8. mája 1952 generálny konvent prijal štatút Generálneho biskupského úradu a o niekoľko mesiacov už aj inštaloval nového generálneho biskupa Jána Chabadu. Nepohodlní biskupi, seniori, kňazi, profesori z teologickej fakulty, boli nahradení ústretovými a konečne nastal „poriadok“. Toto všetko sa dialo v súlade s cirkevnými predpismi a generálne predsedníctvo vylúčilo „neposlušných“ kňazov. Všetci hlasovali jednotne a spievali oduševnene pieseň „novú“... Kňazov rozdelili na spoľahlivých a nespoľahlivých; kolísavých a reakčných; nepolitických a angažovaných. Tí spoľahliví a snaživí sa stali agentmi, aby zvnútra rozložili cirkev. Všetko išlo podľa plánu: kolísavých, reakčných a nespoľahlivých pozbavili úradu „múdrú formuláciu“ **jednoducho** pracovali proti záujmom cirkvi.

Pravda, títo zapredanci vrchnosti dávno zabudli, že cirkev nie je ani biskupský úrad, ani generálne

presbyterstvo, ani kostol, ale spoločenstvo veriacich, kde sa slovo Božie čistotne káže a sviatosti prislúhujú. Deti Božie sú cirkev, ktorá patrí Kristovi, ktorý ju vykúpil svojou vlastnou krvou, umučeníím a smrťou. Ďalej, cirkevná ústava nie je cirkev. Cirkev nie je organizácia, lebo organizácia rodí byrokráciu, uniformitu. Cirkev je **organizmus**, kde všetky články vytvárajú harmonický celok. Nemôže zabrániť oko ústam, aby nehovorili čo vidia; ani telo nohám, aby nechodili po cestách spravodlivosti; ani pyšný rozum srdcu, aby nesvedčilo o dobrej zvesti. V organizme všetko sa deje harmonicky a žiaden orgán nie je nadradený tomu druhému. Poslušnosť neznamená obráť seba samého o myslenie.

Je tu ešte čas, aby vedenie cirkvi reformovalo, čo je potrebné a nutné reformovať, napraviť krivdy minulosti a vzkriesiť cirkev. Ak je tu už Generálny biskupský úrad, nemôže byť sputnaný minulými putami – tými, ktoré uplatňoval za komunizmu, keď bol predĺženou rukou polície a súdnym tribunálom, ktorý likvidoval „zradcov cirkvi“ alebo tých, ktorí „pracovali proti záujmom cirkvi“. Takýto úrad už nie je potrebný. Treba mu dať novú náplň.

Cirkev totiž viac ako inokedy potrebuje **duchovné centrum**, arcipastiera, ktorý by sa staral, ako čo najúčinnejšie pomôcť revitalizovať, duchovne dvíhať cirkev, ktorý by pomáhal kňazom v ich ťažkých problémoch, ktorý by povzbudzoval zblúdených, aby sa kajali, ktorý by bol všade tam, kde je potrebné pomáhať a tvoriť nové vízie v duchu kráľa Šalamúna.

Z úcty k 600. výročiu upálenia Jána Husa, dovoľte, aby som zacitoval z vyše 400 ročnej Kralickej Biblie, z ktorej sme sa duchovne posilňovali toľké roky: „Když nebýva videní, rozptýlen býva lid...“ (Príslovia 29:18) ... Kráľ Šalamún, najbohatší muž, ktorý kedykoľvek žil, nás upozorňuje na obrovský zdroj našej osobnej sily, aby nám umožnil realizovať takmer nemožný sen, ktorý si v živote vytýčime. Zahŕňa nás zdrojom potrebnej sily, ktorá premieňa tento sen v realitu.

Podľa kráľa Šalamúna **zdrojom sily je vízia**, videnie, obzor, predstavivosť, fantázia, sen, predstava, túžba. **A palivom je nádej.**

A práve teraz, keď sa zdá, že cirkev sa nachádza v podobných podmienkach ako pred reformáciou, konfrontovaní sme falošným učením, vlašnosťou vo viere, domáce pobožnosti sa vytratili z rodinného života a cirkev každým dňom upadá ...

Koncept kráľa Šalamúna o vízii a nádeji sa radikálne líši od nášho dnešného pohľadu na tieto slová. Keď počujeme slovo **vízia**, predstavujeme si niečo abstraktné, neskutočné, mystické, čosi ako sen. Keď počujeme slovo **nádej**, myslíme na želanie, nádejanie sa, túžobné očakávanie. Obsahová štruktúra dnešného súčasného pohľadu na tieto dva pojmy je diametrálne vzdialená od konceptu biblickej doby kráľa Šalamúna. Predsa – Boh nám dáva neuveriteľnú silu vízie a nádeje vo svojom slove.

Vízia nie je predsa nič abstraktné, tak ako nádej nie je len želanie alebo túžba. Pre Šalamúna vízia a nádej sú hmatateľné, zrejmé a precízne presné. Pochopiť, čo Šalamún myslel, keď použil tieto dve slová, je rozhodujúce k dosiahnutiu čohokoľvek zvláštneho v našom živote. V definícii Šalamúna mnohí ľudia alebo nemajú vízie, predstavu o tom, čo chcú dosiahnuť v živote; nevedia kam idú a teda tam ani neprídu. A ak majú akú-takú predstavu, je vágna, nejasná, abstraktná. Pre Šalamúna vízia skutočne nie je nič abstraktné. Pre neho dosiahnuť víziu je – akoby realizovať, naplniť cestu podľa atlasu či konkrétnej mapy, ktorá perfektne privedie do cieľa. Tak nám to zanechal v Knihe prísloví 29:18 „Když nebýva videní, rozptýlen býva lid...“

Aj preto by mal Generálny biskupský úrad dostať novú náplň, aby sa naplnili slová evanjelistu Matúša 10:27 „Čo vám hovorím šepky, rozhlasujte zo striech“ grécky výraz τῶν δωμάτων (ton domaton), má oveľa širší význam: najvyššie miesto. Teda „Rozhlasujte z najvyšších miest“.

- ***pokračovanie nabudúce***

Modlitba delegáta na synode, Sk 9, 5 – 6; Iz 6, 8; Ž 40, 1 – 12

(výber z modlitieb z knihy *Čo sa robí v cirkvi evanjelickej a. v. v Uhorsku?*)

Môj Ježiši, drahý Spasiteľu, Pane môj, Bože môj, vypočuj ma, keď volám k Tebe a pokorne sa modlím. Povolal si ma k svätému dielu v Tvojej cirkvi. Jedine Ty sám, Spasiteľu, si ma povolal, vyvolil, preto moja prosba a modlitba nie je márna. Ty sám vidíš, Pane môj, aký som nechotný a nespôsobilý svedčiť o pravde, niešť protivenstvá pre spravodlivosť, trpieť nenávisť pre lásku k Tebe, a tak konať Tvoje dielo. Ty to vieš a vidíš, Pane, že som človekom malej viery, že som trstina klátiaca sa vetrom. Ale Ty, Pane, nalomenú trstinu nedolomíš a tlejúci knôt neuhasíš. Ved' ma preto Tvojím Duchom Svätým. Odožeň strach zo srdca, daj aby som nebral ohľad na ľudí, svet a nepriateľov Tvojho kríža. Opatrnosť a múdrosť synov sveta odchýl odo mňa a naplň ma múdrosťou zhora, opatrnosťou synov Božích. Daj mi však do srdca synovskú bázeň pred zapredaním Teba, aby som iba na Teba hľadel. Môj Vodca, Vodca môjho spasenia, pozri sa na mňa slabého, bojzlivého Tvojho bojovníka a prispor mi viery, pridaj vernosti, aby som víťazne s Tebou a pre Teba mohol bojovať. Pane, Ty vieš a vidíš, že som nespôsobilým hovoriť a svedčiť. Ako si však zaslúbil svojim učeníkom, že Tvoj Duch bude hovoriť miesto nich, keď ich uvedie do každej pravdy, prosím, aby ten istý Tvoj Duch viedol i mňa. Uspôsobil ma, hovoril a svedčil miesto mňa. Odstráň strach, pridaj smelosť, aby sa všetko dialo Tebe ku cti a chvále, ako aj k zvelebeniu Tvojho Siona. Daj, aby mi toto synodálne dielo slúžilo k nadobudnutiu blahoslavenej radosti a spasenia. Amen.

Novinka v duchovnej literatúre

Čo sa robí v cirkvi evanjelickej augsburského vyznania v Uhorsku?

Môže sa myliť konvent či synoda? Môže sa myliť dozorca, farár, senior, či biskup? Áno, môže, ale čo sa dá s tým ďalej robiť? Takéto a podobné otázky rieši **Michal Bodický v roku 1891** vo svojej knihe s názvom: **Čo sa robí v cirkvi evanjelickej augsburského vyznania v Uhorsku?** Bol svedkom rôznych udalostí, ktoré poznačili našu cirkev. Bolo to hádam v najhoršom období našich národných dejín, keď sa vrchnosť uhorskej evanjelickej cirkvi zaplietla so štátom a postupne sa snažila pomadařčovať slovenských evanjelikov. Každý, kto sa postavil proti, bol označený za pansláva a zbavený cirkevného úradu. Dokonca uhorská evanjelická vrchnosť sa neštítala prípadov, aby za asistencie vojska vyhodila nepohodlných farárov z fár a pre ich potomkov zakázala poberať akékoľvek štipendiá a podpory, ktoré poskytovala evanjelická cirkev. Rovnako im zakázala študovať na všetkých evanjelických školách v Uhorsku. Michal Bodický sa po vzniku Československa stal prvým dekanom Evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave a jeho publikácia je stále živá aj po 127 rokoch od jej napísania. Povzbudzuje nás k vernému pridržaniu sa Písma svätého, ako najdôležitejšieho bohatstva každého evanjelika, v zmysle vysvetlenia našich reformačných spisov.

Táto práca je skromným príspevkom k 500. výročiu reformácie Dr. Martina Luthera. Vedie k hlbšiemu skúmaniu nášho evanjelického učenia a k jeho aplikácii na skutočnosti, s ktorými sa stretávame aj v dnešnej dobe.

Martin Riecky, ev. farár, Levice

Bodického knižku si môžeme zakúpiť v Kníhkupectve KRUH v Leviciach. Odporúčajme toto Bodického dielo vo svojich cirkevných zboroch, má čo povedať každému evanjelikovi aj v súčasnosti. Viac na <http://www.knihkupectvokruh.sk/?2982,co-sa-robi-v-cirkvi-evanjelickej-podla-augsburskeho-vyznania-v-uhorsku->

Charta na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku – prehľad a pripomenutie si Charty 2017

„Či nie je moje slovo ako oheň – znie výrok Hospodinov – a ako kladivo, ktoré rozráža skalú?“ Jeremiáš 23, 29

5. marca 2017 bola zverejnená Charta 2017. Pri 500. výročí reformácie apeluje na obnovu ECAV na Slovensku a ochranu hodnôt reformácie. Pod Chartu 2017 sa na začiatku podpísala skupina 38 úvodných signatárov. Za tri mesiace sa k nej svojim podpisom v papierovej či elektronickej podobe pripojilo viac ako 670 signatárov zo všetkých oblastí a seniorátov Slovenska, medzi nimi aj množstvo zborových predstaviteľov, členov zborových presbyterstiev ako aj predsedníctiev cirkevných zborov – dozorcov ako aj zborových farárov. Preambula charty predstavuje jej stručné zhrnutie. Charta sleduje nasledovné ciele:

- **Formulovať víziu ozdravenia a rozvoja našej cirkvi**, aby sa obnovila vzájomná dôvera, transparentnosť v procesoch rozhodovania, akceptoval sa model otvorenej správy, participácie a spolupráce, a rozvíjala sa činnosť a služba v jednotlivých oblastiach pôsobenia cirkvi.
- **Podporiť novelizáciu cirkevnej ústavy**, optimalizáciu územného členenia na tri dištrikty, zjednodušenie organizačnej štruktúry formou decentralizácie kompetencií na dištrikty, senioráty a cirkevné zbory **a podporiť obnovu práv a slobôd v cirkvi.**
- **Podporiť transparentné voľby nových cirkevných predstaviteľov** na úrovni dištriktov a súčasne s tým na celocirkevnej úrovni (ktoré budú odvodené od zastúpenia

zastúpenia v orgánoch dištriktov a seniorátov), do novej zjednodušenej organizačnej štruktúry cirkvi.

- **Zastaviť prenasledovanie a rehabilitovať poškodených členov ECAV**, ktorým bolo konaním ECAV na Slovensku a jeho ústredných orgánov a predstaviteľov poškodené dobré meno a boli poškodené ich práva, tak civilné ako aj cirkevné.

- **Zastaviť zneužívanie týždenníka Evanjelický posol spod Tatier**, mesačníka **Cirkevné listy**, vydavateľstva **Tranoscius, a.s.** ako aj stránky **www.ecav.sk** na jednostrannú propagáciu názorov, poškodzovanie dobrého mena cirkvi i práv iných osôb a zabezpečiť vyvážené zastúpenie dištriktov v redakčných radách týchto médií.

- **Trvalo pracovať na obnove morálneho kreditu našej cirkvi, jej dôveryhodnosti a tak deklarovať a posilňovať reformačné zameranie cirkvi**, aby sa nestalo, že reformácia zostane len na papieri.

Súčasťou tejto Charty, na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku, je **Programový dokument**, ktorý ju podrobne objasňuje, i formuluje víziu rozvoja, obnovy a zjednotenia cirkvi. Programový dokument v úvodnej časti objasňuje v akej situácii sa ECAV na Slovensku dnes nachádza - **Kde sa nachádzame**. Formuluje želané smerovanie rozvoja cirkvi - **Kam chceme ísť**. Oboje opiera o biblické výroky a verše. Ďalej popisuje aj to – **Akú ECAV na Slovensku nechceme**. No nadväzne formuluje víziu rozvoja – **Akú ECAV na Slovensku chceme**. Záverečná časť Charty pozostáva z deviatich vysvetľujúcich článkov charty, pričom každý pozostáva z viacerých téz určených na diskusiu a vnútornú reformu úradu cirkvi a jej prejavov. Jednotlivé články sa venujú nasledovným témam:

- I. Kto sme a aké sú naše korene
- II. Túžba po moci v cirkvi je prekážkou služby druhým
- III. O vplyve médií, tlače a moci slova
- IV. O súčasnom prenasledovaní, strachu a odvahe
- V. O rôznom ovocí centralizácie a decentralizácie
- VI. Odklon od reformačných zásad má nahradiť návrat k nim
- VII. O formálnosti, slávnostiach a skutočnej misii a múdrosti
- VIII. O rôznych formách práce, služby a tvorivosti
- IX. Výzva k čestnosti, reforme úradu a odmietnutiu ľahostajnosti

Záverečný IX. vysvetľujúci článok Charty 2017 predstavuje apel na členov cirkvi, členov ZED a členov synody, aby sa zasadili za skutočnú obnovu cirkvi a ochranu hodnôt reformácie, pri jej 500. výročí.

Nech tohtoročná výročná synoda **potvrdí** svoju zvrchovanosť, ako najvyšší orgán cirkvi, nech **potvrdí** synodálno-presbyteriálny a demokratický charakter svojho zriadenia a smerovania. Nech **potvrdí**, že moc v cirkvi pochádza zdola, od cirkevných zborov. Nech je nádejou pre ďalšiu generáciu, našu mládež, deti a rodiny, že ECAV na Slovensku si zachová svoj reformačný, misijný a Biblický charakter.

Martin Kováč

OKIENKO MOŠ

Jóel 2,13-14

Kedy je čas vrátiť sa k Bohu? Čo sa ešte musí stať? Ako hlboko musí ešte padnúť cirkev? Ako veľmi sa musíme medzi sebou rozhadať a nenávidieť? Ako ďaleko od nás musí Duch Svätý odstúpiť? Ako hlboko ešte musíme zarmútiť Hospodina? Ako veľmi musia ešte kričať ľudia okolo nás o pomoc? Ako hlboko ešte musíme zapadnúť do morálneho bahna? Koľko ľudí ešte musí zomrieť a ísť do zatratenia, aby sme sa spamätali? Svätá, a pre BOHA oddelená cirkev, kde si?

SME SPOKOJNÍ SO SVOJIM KREŠŤANSTVOM? Keď ho postavíme do svetla Písma, myslíme si, že je s ním spokojný Boh? Že ho z toho nenapína? Že mu nedávame dost dôvodov, aby si povedal, tak s takouto cirkvou ja nechcem mať nič spoločné? Čo sa ešte musí stať??? „**Teraz však - znie výrok Hospodinov - vráťte sa ku mne celým srdcom a pôstom, plačom a nárekom!**“ Celým srdcom!!!! Nič iné Boh neprijíma!

„Roztrhnite si srdcia, a nie šaty, vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu, lebo je milostivý a milosrdný, zhovievavý a hojný v milosti, lebo Mu je ľúto spôsobiť pohromu. Kto vie, či sa opäť nezľutuje a nezanechá za sebou požehnanie, takže bude pokrmová obeť a úľatba pre Hospodina, vášho Boha.“

Často spomínam termín „**roztrhnúť si srdcia**“. Čo nás naozaj prinúti „roztrhnúť si srdcia“? Nie odev, nie silné gesta, ale postoj srdca, rozhodnutie opreté o slovo Božie, nie o pocity potvrdené životom. Aj tieto slová môžu byť len gesto, ak nebudú podopreté konkrétnymi činmi.

Náš Boh je stále milostivý Boh, plný lásky a odpustenia – „je MU ľúto spôsobiť pohromu“ – lenže Boží ľud mu, žiaľ, často svojimi konaniami a postojmi nedá inú šancu, len zachovať Božiu spravodlivosť. A tak jednoducho, Boh nemá iné východisko, len dostať svojmu slovu a „**spôsobiť pohromu**“. A pritom nezabúdajme, že keď sa to neraz v dejinách žid. národa opakovalo, že židia sa stále nemodlili, nezachovávali svoje predpísané rituály, nepostili sa, neprinášali obeť. Skoro stále toto robili, len popritom uctievali aj iných bohov a hlavne žili v neposlušnosti. „**I odpovedal Samuel: Má vari Hospodin takú záľubu v zápaloch a zábitkoch ako v poslušnosti voči hlasu Hospodina? Hľa, poslušnosť je lepšia ako obeť a počúvanie lepšie ako tuk baranov. Ved' vzbura je hriechom ako čarodejníctvo a kúzlo teráfov sa rovná odbojnosti.**“ 1Sam.15,22-23

Presne tak sa to týka aj nás – novozmluvného ľudu. Sme hrdí na všetko, čo sa udialo? Môže byť na nás Pán hrdý? **Hovoríme si cirkev Písma! Tak, akú úlohu hrá toto Písmo v našich životoch?** Koľkokrát ho za deň - za týždeň - otvárame, aby sme skúmali, čo od nás Pán chce, aby sme robili všetko preto, aby sme podľa neho žili a na nič sa nevyhovárati. Prosím, neklamme sa. Boha neoklameme, a je trápne a nebezpečné tváriť sa ako kresťania, keď nám je často úplne ľahostajné, čo hovorí k nášmu životu Božie slovo, je nám jedno, ako nás chce viesť Duch Svätý, keď ho zarmucujeme. A potom sa čudujeme, že Boha nepočujeme? Skúsme vziať vážne pokánie a dať svoje životy do poriadku, kým nebude neskoro!

BOH SA TÚŽI NAD NAMI ZMILOVAŤ, DAŤ NÁM ŠANCU, OČISTIŤ SI SVOJU NEVESTU. „lebo Mu je ľúto spôsobiť pohromu. Kto vie, či sa opäť nezľutuje a nezanechá za sebou požehnanie“ – chápeme silu týchto slov? Ale je zároveň spravodlivý a svätý!!! Ak Boží ľud vedome žije v hriechu a odmieta Božiu cestu - **pokánie** - smola, privolá si súd a čo horšie – „**znesväcuje Božie meno**“!!! Ved' čo kričí Jóel: „**nevydaj na potupu svoj dedičný podiel, aby sa pohania z neho nevysmievali. Prečo majú vravieť medzi sebou: Kde je ich Boh?**“ tieto slová by nás mali veľmi vyrušiť a znervózniť. Naozaj – tak, kde je „**náš BOH**“?

A opäť sme pri pokání ako jasnej výzve Písma. Nie je iná cesta. Ak ju nájdete, je od Boha. Bola to aj Ježišova prvá výzva, keď začal účinkovať: „**pokánie čiňte, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.**“

Stanislav Kocka

„Pred svitom vstávam; volám o pomoc; a dúfam v Tvoje slovo“. Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,
pozývame vás zapojiť sa do modlitebnej reťaze za našu cirkev a za rokovanie synody.

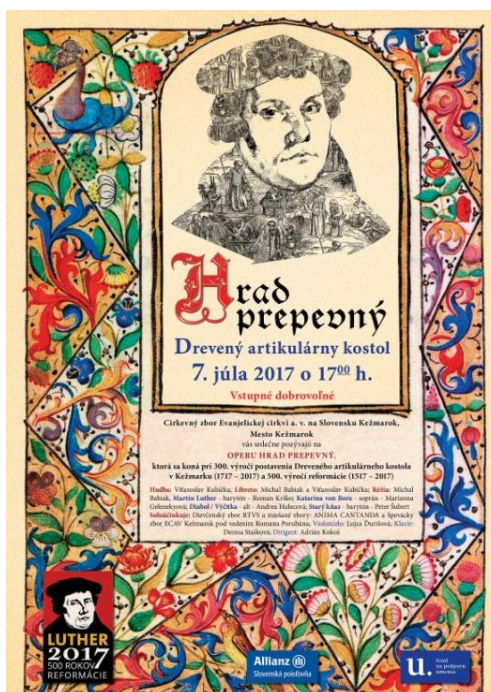
Modlitebná reťaz prebieha tak, že každý deň od soboty, 10. 6., do budúcej soboty, 17. 6., (kto chce, môže pokračovať ďalej) v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00 sa 5 – 10 minút stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k modlitbe.

Nebeský Otče, priťahuj nás k svojmu Synovi. Neprestávaj nás priťahovať a prihovárať sa nám. Ty, Veľkňaz nášho vyznania, zjavuj sa nám, povolávaj nás, aby sme šli s Tebou. Vyzvolávaj z nás vyznanie, očisť ho a dávaj nám silu. Pamätaj na svoju cirkev, na svoju slabú, rozdelenú cirkev. So žalosťou musíme hľadať na jej stav, ale hľadáme aj na Tvoje sľuby. Pane, splň ich. Prebud' svoju cirkev k povedomiu jej vlastnej slabosti a Tvojej sily. A nakoniec, až prídeš v sláve svojho Otca, vyznaj nás so všetkými svojimi vyznávačmi a daj nám podiel na Tvojej blaženosti a sláve. Amen.

WALDEMAR RUDIN, 1833 – 1921, profesor v Uppsale

Z „Modlitby Pánových svedkov“ Transcius, Liptovský Sv. Mikuláš 1951. Zo švédskej reči preložil Gustáv Viktory, farár

Zúčastníme sa rokovania synody – ako zástupcovia evanjelickej verejnosti!

Nenechajte jej priebeh na náhodu! Ide o duchovnú obnovu našej cirkvi na Slovensku!

Bratia a sestry,

je pred nami zasadnutie Synody ECAV na Slovensku, ktoré napovie veľa o budúcnosti našej cirkvi. Koná sa v dňoch **16. – 17. júna 2017 v Nimnici, LD Salvátor**. Toto zasadnutie tiež potvrdí, či odovzdanie moci a úradu súčasným vedením cirkvi (Predsedníctvo ECAV), ktorému končí mandát, prebehne transparentne pri rešpektovaní zásad demokratického rozhodovania a pri rešpektovaní zvrchovanosti synody, ako najvyššieho orgánu cirkvi.

Nenechajme jej priebeh na náhodu. **Zapojme sa vo svojich spoločenstvách a cirkevných zboroch do modlitebného a pôstneho zápasu:** za obnovu ECAV na Slovensku a ochranu reformačných hodnôt; za ochranu pred manipuláciou a zastrašovaním počas priebehu synody a za jej požehnaný priebeh, ktorý dá nádej na oživenie našej cirkvi pri 500. výročí reformácie.

Príďte aj osobne na zasadnutie synody ako zástupcovia evanjelickej verejnosti, aby sme mohli osobne sledovať jej priebeh a vydať následne vo Vašich spoločenstvách a cirkevných zboroch svedectvo o tom, čo sa dialo. **Vaša osobná účasť na synode podporí a povzbudí členov synody k tomu, aby sa zasadili za ochranu cirkvi pred snahami o jej ďalšiu centralizáciu a naopak bude svedectvom o tom, že nám záleží na duchovnej obnove cirkvi.**

Pracovná časť rokovania synody je plánovaná nasledovne:

- 16. jún 2017, piatok – 11:00 hod. do 18:45 hod.
- 17. jún 2017, sobota – 8:30 hod. do 13:00 hod.

Na základe skúsenosti z minulého roka je možné predpokladať, že rokovanie synody v sobotu poobede sa môže predĺžiť, oproti navrhovanému časovému plánu.

Redakcia Reformačných listov

**SEMFEST
2017**

**NEPREMÁRNENÝ
ŽIVOT**

6. 7. – 9. 7. 2017

Necpaly

Hudba

Slovo

Semináre

Športové

aj nešportové aktivity
 viac na <http://sem.sk/>

Čo sa u nás deje? Čo sa deje v ECAV?

Napísané pre EPsT, Evanjelický východ, Reformačné listy.

List ap. Pavla Efezským 4:

- 1 *Napomínam vás teda ja, väzeň v Pánovi: Žite tak, ako je hodné povolania, ktorým ste boli povolaní,*
- 2 *vo všetkej pokore, nežnosti a trpezlivosti, znášajte sa vospolok v láske*
- 3 *a usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja.*
- 4 *Jedno je telo a jeden duch, ako ste aj boli povolaní v jednej nádeji svojho povolania.*
- 5 *Jeden Pán, jedna viera, jeden krst;*
- 6 *jeden Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, skrze všetkých a vo všetkých.*
- 7 *Ale každému jednému z nás daná bola milosť podľa miery daru Kristovho.*
- 8 *Preto hovorí: Keď vstúpil na výsosť, priniesol korisť a dal ľuďom dary.*
- 9 *Čo iného znamená to: vstúpil, ako že aj zostúpil do nižších častí zeme?*
- 10 *Ten, čo zostúpil, je ten istý, čo aj vystúpil nad všetky nebesá, aby naplnil všetko.*
- 11 *A On ustanovil jedných za apoštolov, iných za prorokov, zase iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov,*
- 12 *aby pripravovali svätých<a> na dielo služby, budovať telo Kristovo,*
- 13 *až všetci dospejeme k jednote vo viere a poznaní Syna Božieho, v muža dospelého, k miere veku plnosti Kristovej;*
- 14 *aby sme neboli viac nedospelými, ktorých každý vietor učenia sem a tam hádže a zmieta podľa ľudskej úskočnosti a chytráctva, aby úkladmi boli uvedení do bludu;*
- 15 *ale aby sme, verní pravde, v láske rástli v každom ohľade v Toho, ktorý je Hlava, v Krista;*
- 16 *On spája a zväzuje celé telo všetkými spojivami spoločnej služby a dáva každej časti pôsobiť primerane, aby telo rástlo a budovalo sa v láske.*

Mnohokrát túžime po **veľkých zmenách**, ale zabúdame, že vždy sa začínajú od jednotlivcov vedených Duchom. Päťsté výročie reformácie nám to v osobe Dr. Martina Luthera chce nanovo pripomenúť. Ak túžime po zmene v cirkvi alebo v spoločnosti, pamätajme, že sami musíme byť zmenou, ktorú chceme vidieť (z pastierskeho listu zboru biskupov).

Uprostred množstva udalosti a podujatí začína v našej ECAV aj jedno veľké hnutie, ktoré bude mať význam pre prítomnosť a budúcnosť. Biskupi ju v pastierskom liste k Svätodušným sviatkom pomenovali slovom „**veľké zmeny**“. Pripravuje sa reštrukturalizácia vnútornej správy s cieľom hľadať lepšie a účinnejšie spôsoby zvestovania evanjelia súčasnému človeku. Po 27 rokoch politickej slobody si uvedomujeme, že naša cirkev stagnuje a značne upadá a to nielen počtom, ale najmä vnútornou aktivitou a horlivosťou pre evanjelium Ježiša Krista. Živá cirkev sa mení na byrokratickú organizáciu, ktorá čoraz menej oslovuje súčasného človeka. Mnohí, najmä mladí odchádzajú, keď nenachádzajú to, čo Ježiš Kristus pomenoval „živou vodou“, ale vidia stále viacej „človečiny“, politiky, rozbrojov a neporiadkov. Namiesto jednoty nastáva rozdelenie, namiesto slova Písma čoraz viac rozhodujú ľudské ustanovenia v podobe CPP /cirkevno-právnych predpisov/, čoraz menej priestoru má Duch Svätý a čoraz viac rozhodujú právnici. Kam to smerujeme, čo sa to s nami deje?

Všetci cítime, že potrebujeme veľké duchovné prebudenie k živej viere v Ježiša Krista, nášho Pána. A zároveň si čoraz viac uvedomujeme, že k tomu je potrebné zmeniť vnútornú organizáciu a spravovanie cirkvi. A tu začínajú naše strasti a problémy. Nevieme sa zhodnúť na najlepšom riešení.

Snaha trvá už takmer 25 rokov a zdá sa, že teraz vrcholí.

Lenže sa zároveň ukazuje veľké rozdelenie. Inak si to predstavuje západný a inak východný dištrikt a inak ústredie. Svoje návrhy vypracovala a do zborov rozposlala Evanjelická jednota a ostala prekvapená, že zbory vôbec nezareagovali.

Medzitým, začiatkom tohto roku, ako reakcia na súčasné nezdravé pomery, vzniklo v cirkvi nové laické hnutie pod názvom H.E.L.P. (Hnutie evanjelických laických pracovníkov), ktoré prezentovalo svoj návrh pod názvom Charta 2017 na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku. A tu začal veľký myšlienkový pohyb, ktorý prebieha v skrytosti i verejne, a snáď povedie k dobrému. Ja som ho uvítal s radosťou a čakal som, že sa k nemu pripojí, prípadne postaví na jeho čelo vedenie cirkvi. **Bol som sklamaný, keď generálne presbyterstvo návrh odmietlo a jeho autorov i celé nové hnutie označilo za rozvracačov, za vnášanie rozbroja.** Takisto odmietavo sa k tomuto hnutiu postavil EPsT, a tak toto hnutie si vytvorilo svoj internetový časopis Reformačné listy, aby mohlo o svojich návrhoch informovať širokú verejnosť a pozvať k spoločnému dielu všetkých. Aj toto bolo vedením cirkvi odmietnuté a znevážené.

Pri 500. výročí reformácie vznikla v našej ECAV zvláštna, takmer komická situácia. Vedenie cirkvi používa voči tým, ktorí prinášajú nové myšlienky podobný postoj, aký používala stredoveká cirkev voči Lutherovi. Aj Luthera vtedy označili za rozvracača cirkvi, obvinili ho z rozvracania tradičných poriadkov a snažili sa ho všelijako znemožniť. Ako by sme ani pri 500. výročí reformácie neporozumeli, kto sme a kde sú naše základy. Písmo a jedine Písmo sväté. A nastáva ďalšie a ďalšie rozdelenie. Jedni sa pridávajú na jednu, druhí na druhú stranu. Jedni obviňujú druhých a druhí tých prvých z nekalých úmyslov. Najmä najvyššie vedenie cirkvi si počína divne. V skrytosti sa usiluje

o presadzovanie iba svojich návrhov a nápadov, využívajúc pritom svoju moc a postavenie vrátane cirkevnej tlače.

Čo teraz, ako ďalej? Prvý krok má a musí urobiť vedenie cirkvi. Sadnúť si za jeden stôl so všetkými skupinami i jednotlivcami a hľadať spoločné riešenie pre našu cirkev. Vziať do úvahy všetky, aj odlišné návrhy a usilovať sa vytvoriť jeden, či dva spoločné návrhy, ktoré predloží na širokú diskusiu všetkým cirkevným zborom, keďže cirkevné zbory sú v našej cirkvi nositeľmi všetkej moci.

Druhým krokom by mala byť samotná rozprava, či diskusia v cirkevných zboroch. Každý cirkevník má právo vyjadriť sa k tomu, ako si predstavuje našu cirkev teraz a v budúcnosti. To si vyžaduje dosť veľa času. Je potrebné všetko zverejňovať v cirkevnej tlači a rozprávať, a vysvetľovať ... Prečo toto a toto nie, prečo tamto je lepšie, ako toto. A tu musí zohrať veľkú úlohu práve Evanjelický posol. Musí byť neustranný, objektívny, v redakčnej rade by mali byť v rovnakej miere zástupcovia všetkých strán. Viem si predstaviť v EPsT rubriku pod názvom: Čo sa deje, ako ďalej?! Alebo dokonca by sa mohli stať Reformačné listy prílohou EPsT?! Veď čoho a koho sa bojíme? Vlastných ľudí, ktorí majú iné pohľady a názory? Alebo naozaj niekomu ide iba o moc a šikanovanie? Taká diskusia vyžaduje čas, možno rok – dva. **Novú štruktúru nemôže narýchlo uskutočniť terajšie vedenie, ktoré už nemá plnú dôveru a podporu; a ani dosť času.**

Ďalším krokom je tu komisia pre reštrukturalizáciu, ktorá má tiež svoje návrhy, ale ktorá viac-menej je len predĺženou rukou ústredia. Tá musí byť hneď po „spoločnom stole“ nanovo vymenovaná a doplnená o zástupcov druhej strany. Táto komisia musí pracovať prehľadne, rozumne, úprimne, bez postranných úmyslov, či ochranou osobných záujmov jednotlivcov. Musí hľadať To, čo je najlepšie pre celú cirkev.

A až potom bude možné pristúpiť k uskutočneniu zmien. Najprv v ústave, potom v štruktúre, teda či jeden, či dva, či tri dištrikty, stanovenie právomoci tak, aby to bolo v súlade s našim synodálno-presbyteriálny spôsobom usporiadania cirkvi a aby to bolo aj v súlade s demokratickými zásadami, na ktoré sme v našej cirkvi takí hrdí.

Záverom sa odvolávam a citujem myšlienku z pastierskeho listu zboru biskupov k Svätodušným sviatkom, ktorú som uviedol vyššie. Nezaškodí, keď ju zopakujem, veď ju podpísali všetci naši biskupi a verím, že stoja za ňou: „Mnohokrát túžime po **veľkých zmenách**, ale zabúdame, že vždy sa začínajú od jednotlivcov vedených Duchom. Päťsté výročie reformácie nám to v osobe Dr. Martina Luthera chce nanovo pripomenúť. Ak túžime po zmene v cirkvi alebo v spoločnosti, pamätajme, že sami musíme byť zmenou, ktorú chceme vidieť“.

Pre Zbor biskupov je to výzva, aby rešpektovali vanutie Ducha Svätého, ktorý občas vane aj mimo biskupských úradov. A pre tých dolu, pre nás ostatných, je to výzva, aby sme pozorne vnímali, čo Duch Boží, Duch Svätý, hovorí práve dnes a aby sme si vážili aj jeho nástroje, to jest tých členov našej ECAV, skrze ktorých hovorí.

Tieto riadky píšem pre tri naše cirkevné periodiká: Evanjelický posol spod tatier, Evanjelický Východ a Reformačné listy s prosbou o uverejnenie. Sú to moje postrehy zo súčasného diania v cirkvi, postrehy starnúceho farára, pre ktorého je naša cirkev veľmi vzácna a drahá, a rád by som ju ešte zažil ako živú cirkev v zmysle pohľadu apoštola Pavla v liste Efezským. Pozývam všetkých cirkevníkov, bratov a sestry, aby sa prebudili, zaujímali a pridali ku všetkým dobrým snahám. Neváhajte vysloviť svoje názory aj verejne.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

🔍 ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV

Milí naši čitatelia,

pokračujeme v ankete s niekoľkými otázkami, ktoré sme položili ordinovaným aj neordinovaným služobníkom v cirkvi. Postupne, ak Pán Boh dá, na stránkach Reformačných listov uverejňujeme ich odpovede a reakcie na položené otázky. Ak by ste vy sami chceli prispieť do ankety, zašlite nám svoje odpovede na niektorú z adries, uvedených v Kontaktoch na konci RL. Všetkým respondentom úprimne ďakujeme.

Anketu pripravila a respondentov oslovila Eva Bachletová pre Reformačné listy.

🔍 **Pri 500. výročí Reformácie si mnohí laici i duchovní uvedomujú potrebu nového impulzu pre činnosť ECAV na Slovensku. O formách a potrebách zápasia na modlitbách, vedú diskusie. Vznikla aj Charta 2017, ktorá prezentuje túžbu po obnove ECAV na Slovensku. Hľadá sa aj nový komunikačný model, a to formou Reformačných listov. Čo vy považujete za potrebné v ECAV na Slovensku zreformovať, oživiť, zmeniť?**

Jozef Grexa, ev. farár v. v. (JG): Nejakú nás ubúda, mladí ubúdajú, odchádzajú, ostávajú starší, ale často zo zotrvačnosti. Rozmáha sa ľahostajnosť, pasivita, nezujem. Potrebujeme duchovné prebudenie. A k tomu je potrebná reforma celého systému riadenia cirkvi, spravovania CZ, nové impulzy pre prácu s deťmi, mládežou. Vychovávať pracovníkov pre túto činnosť. Možno viac využívať aj Biblickú školu v Martine. Viac duchovného prebudenia aj u študentov EBF.

🔍 **Aké sú podľa vás priority duchovnej, pastorálnej, misijnej práce ECAV na Slovensku dnes?**

JG: Už som spomenul – je to predovšetkým práca s deťmi a mládežou a pridávam – aj s rodinami. Sám farár to nezvládne, potrebuje spolupracovníkov. Využívať nové spôsoby práce, aj internet napríklad. Vyhľadávať a vzdelávať spolupracovníkov. Možno trochu ich aj odmeňovať za prácu, aby mohli žiť.

? Dnes sa diskutuje o štrukturálnych zmenách usporiadania ECAV na Slovensku. Aký model by ste vy považovali za prijateľný v historickom, spoločenskom a kultúrnom kontexte cirkvi?

JG: Nevieť to posúdiť. Snáď tri dištrikty a ústredie. Ústredie v Bratislave. Traja biskupi ako zbor biskupov s jedným predsedom by všetko riešili a rozhodovali spoločne, ale zároveň aj každý samostatne. Odchýlky v dištriktoch sú prípustné, nové spôsoby sú prípustné, jeden sa môže učiť od druhého, preberať dobré skúsenosti. Ak je problém, stretnú sa a dohodnú. Ústredie by malo na starosti administratívnu službu, technické zaopatrenie zborov pomôckami a podobne. Pri zmene predsedajúceho biskupa by sa úradníci nemenili. Ústredie by nemalo nijakú rozhodujúcu právomoc v nijakej oblasti samo osebe.

Tiež styk so štátom by zabezpečovalo, ale len organizačne, nijaké vyhlásenia či podobné veci. Proste len byrokracia. Rozhodujú biskupi.

Mne by nevadil ani jeden dištrikt a jedno ústredie s biskupom na čele, a potom nejaké dištrikty, či senioráty – jeden stupeň z nich rozhodne zrušiť. Ich predstavitelia by rozhodovali spoločne s biskupom, ten by nemohol robiť nič sám osebe, iba ak administratívne veci. Ale potom by musela ústava jasne vymedziť právomoci toho jedného biskupa, aby nemohol svoju moc zneužívať v nijakom ohľade. Lebo je jasné, že hriech a diabol útočia aj na biskupa a často prehráva, dokonca s dobrým úmyslom. Veď Lev X. získaval peniaze predávaním odpustkov na stavbu kostola ...

? Ako váš cirkevný zbor, spoločenstvo, organizácia prežíva rok Reformácie, čo je pre vás v týchto mesiacoch prioritou?

JG: Ach, toto je otázka pod pás. Na tú neodpovedám. Veď to by mohlo byť vnímané ako nekonštruktívna kritika našich farárov, ktorí neraz robia aj nad svoje sily – ale akoby sme sa viedli v nesprávnom vlaku. Je to omnoho širší problém.

? Prečo považujete obnovu ECAV na Slovensku za dôležitú?

Marek Drimal, odborný asistent, prorektor pre rozvoj a informatizáciu, Fakulta prírodných vied UMB BB, **(MD):** Zrejme moje slová nebudú úplne teologicky čisté, ale hlavným činným slovesom, ktoré by malo byť spojené s existenciou cirkvi je v mojom ponímaní pomáhať. Nie riadiť, prikazovať, vyučovať, a hovorím opovážlivo ani nie vysluhovať sviatosti. Tie sú „len“ nástrojom, ktorým nás Pán Boh k sebe púta prostredníctvom nekonečnej lásky. Pomoc vytvárať veriacemu živý vzťah s Bohom, pričom jedna strana vzťahu je konštanta nekonečnej milosti a lásky, tá druhá je človek so všetkými dobrými aj zlými atribútmi svojho človečenstva. A práve táto strana už napohľad nevyváženého vzťahu by mala byť tým, čo cirkev má a môže ovplyvniť. Tak, aby vzťah človeka k Bohu bol osobný, taký osobný ako má k milovaným ľuďom okolo seba, ba ešte osobnejší. Kňaz musí byť dobrý psychológ, mal by poskytovať istý osobný príklad, ale mal by byť aj teologicky zdatný, aby vedel veriacich správne usmerniť. Vedenie cirkvi by mali tvoriť najlepší z najlepších, osobnosti, z ktorých vyžaruje pozitívna energia, láskavosť a spätosť s trojjediným Bohom. Každá cirkev potrebuje obnovu, kontinuálnu obnovu, lebo stav nie je nikdy optimálny. Obnova slovenskej ECAV je podľa môjho názoru veľmi naliehavá.

Jozef Grexa, ev. farár v. v. (JG): Lebo je to samozrejme vzhľadom na podstatu cirkvi a podstatu reformácie a napredovanie a rozvoj ľudského myslenia a spoločenskej zmeny. Špeciálne ECAV preto, lebo sme nejako zaspali a potrebujeme duchovné prebudenie. Kostoly sa vyprázdňujú, zvlášť mladí odchádzajú. A keď tak rozprávam s cirkevníkmi o viere, tak vnímam dosť veľkú pasivitu, nezujem. Akoby ľudia čakali viac, ako cirkev dáva, niečo, čo Ježiš pomenoval „živá voda“. A to si žiada nové spôsoby zvestovania evanjelia... a tým aj nové spôsoby organizovania cirkvi a života v nej.

? Má dnešný člen cirkvi možnosť sa zorientovať v záplave informácií? Je potrebné, aby sa člen cirkevného zboru vyjadroval k témam, ako sú zmena štruktúra cirkvi?

MD: Myslím si, že kto chce, ten sa v informáciách zorientuje. Dôležité je však selektovať zdroje, svojich študentov napríklad učím, že prvé, čo ich musí zaujímať je kvalita a pôvod zdroja. Keď sa napríklad na sociálnej sieti objaví informácia, že niekde dohodali utečenci človeka, je dobré pozrieť informačný zdroj tej krajiny a danú informáciu overiť, najmä vtedy, keď ju chceme ďalej šíriť. Vyzerá to relatívne nevinne, ale práve takto sa často šíri zlo a prebúdajú sa negatívne pudy a emócie. Zmena štruktúry je proces, ktorý musí vychádzať z potrieb významnej skupiny veriacich, nie z potrieb vedenia cirkvi. Nehovorím kategorické nie akejkolvek zmene, ale tie dôvody musia byť opodstatnené. Môžu byť geografické, demografické, sociálne, ekonomické či iné, ale musia priniesť pozitívny efekt. To, že sa členovia zboru/zborov k týmto zmenám majú právo vyjadriť je samozrejme. I keď samotné rozhodnutie je v právomoci príslušného cirkevného orgánu, ktorý si ale musí byť vedomý svojej zodpovednosti a mať dôsledne spracovanú dopadovú analýzu celého procesu.

JG: Kto chce, ten má. Problém je v tom, že množstvo členov nemá záujem, akoby živá viera hasla a nastupovala pasivita, či mŕtvota. Je potrebné prebudiť záujem. Myslím že áno, členovia CZ sa majú vyjadriť aj k témam, ako sú zmena štruktúry. Majú mať na to priestor a spôsoby. Aby sa mohli vyjadriť, potrebujú viacej informácií, podnetov. Je potrebné ich „vtiahnuť“ do diania. Možno doslova prebudiť v nich záujem, nespokojnosť, spoluzodpovednosť. EPsT práve v tomto absentuje.

? Čo pre vás znamenajú slovné spojenia - transparentná správa cirkvi, sloboda slova a demokratický charakter cirkvi, morálne a duchovné autority v cirkvi?

MD: Ľudia spravujúci cirkev by mali prijímať správne a dobré rozhodnutia demokratickým spôsobom, to znamená s počúvaním celého názorového spektra tých, ktorí sa majú v určitej veci právo či povinnosť vyjadriť. Z diskusie nie je možné niekoho vylúčiť z dôvodu sympatií, alebo predchádzajúceho názorového nesúladu. Najhoršie, čo môže byť je povyšovanie sa, pýcha či dehonestácia resp. zosmiešňovanie oponentov. Kto používa tieto metódy nie je spôsobilý viesť ľudí a mal by sa orientovať na profesie, ktoré minimalizujú kontakt s človekom a uspokojia jeho osobné ego až dovtedy, kým pochopí, že nie je na dobrej ceste. Autorita sa nedá vynútiť, prikázať či kúpiť. Prirodzenú autoritu človek získava pomerne dlho a rodí sa z každodenných malých a bežných skutkov, nie z veľkých ostentatívnych činov či rečí s pátosom.

JG: Transparentný znamená pre mňa prehľadný, verejný, zrozumiteľný s možnosťou spoluúčasti. Že sa ma opýtajú, čo si o tom a o tamtom myslím. A moju odpoveď berú vážne. Sloboda slova znamená pre mňa možnosť povedať, čo si myslím, vyjadriť moje pohľady, zohľadniť moje názory, nakoľko je to len možné a nikto ma nebude považovať za osobného nepriateľa len preto, že mám iný pohľad, či názor na vec. Ovšem – sloboda nie je svojvôľa. Nie je priestor na nadávky, osočovanie, ohováranie, znevažovanie a pod. Preto sloboda, aj sloboda slova, znamená pre mňa predovšetkým „zodpovednosť“. Potom snahu o vytváranie hodnôt, nielen búranie a rozbíjanie. Demokratický charakter cirkvi – s tým je problém, pretože demokracia si žiada vyspelých a zodpovedných účastníkov. A v súčasnej dobe má demokracia veľké slabiny, pretože je za posledných 25 rokov neskutočne zneužívaná až dehonestovaná. Nemá dobré meno a zvuk v myslení ľudí. A toto, čo žijeme za posledných 25 rokov vo svetskej sfére nie je demokracia, ale pseudodemokracia. A v cirkvi je to ešte komplikovanejšie vzhľadom na históriu a vývoj, najmä na reformáciu a Lutherov zápas o slobodu v Kristovi.

? Aké je vaše duchovné poslanstvo pre ostatných členov cirkvi?

MD: Necítim sa kompetentný na odovzdávanie duchovného poslanstva. Ale odkázal by som im, aby boli rozmýšľajúci, aby si vytvárali vlastný názor a nenechali si ho vnucovať, aby sa vzdelávali, hoci len tým, že si prečítajú dobrú knihu. A tiež, aby ich hlas bolo počuť vtedy, keď to bude potrebné, aby ho nedusili v sebe niekde v kúte, lebo doma v kuchyni či obývačke už veľa nevyriešia. Keď sa niečo zdá zlé a nesprávne na prvý pohľad, tak to obyčajne, tak aj je.

JG: Prajem všetkým duchovné prebudenie, živú vieru v Pána Ježiša Krista, aktívnu účasť na verejnom živote a aj na bohoslužobnom živote v celej šírke, lebo je vzácny.

? Čítate Reformačné listy? Ako ich hodnotíte?

MD: Vznik Reformačných listov som na začiatku vnímal ako určitý protest, resp. reakciu na stav v evanjelickom mediálnom priestore. Dnes môžem s uspokojením konštatovať, že to bol krok vpred, ktorý priniesol veľa kvalitných príspevkov a teším sa na každé ďalšie číslo. Všetkým tvorcom želim veľa energie, elánu a inšpirácie. Vďaka Bohu za tento počín.

JG: Čítam, sem-tam aj prispievam. Je dobre, že vznikol taký časopis. Je v istej miere kritikou oficiálnej cirkevnej tlače, ktorá je dosť manipulovaná a stranícka. Vadí mi však ich posun k bulváru, hodnoteniu až ohováraniu, delenie členov cirkvi na dve skupiny, akoby preberanie spôsobov svetskej tlače. Dosť je, že to robí generálny biskup a EPsT. Nás by malo viac viesť Božie slovo, dôvera v Božiu moc, láska Ježiša Krista a tak podobne. RL by mali ukázať, že sa to dá aj ináč – nie osoby, ale spôsoby, aj keď osoby sú nositeľmi spôsobov. Ježiš Kristus musí byť v strede, ON musí rásť v nás a medzi nami. A Jeho poslanstvo, kvôli ktorému prišiel, totiž život proti smrti, život a to život večný, alebo ako ho pomenovať dnes?!

Poznámka redakcie:

V nasledujúcich číslach, po zverejnení Zápisnice z rokovania DK ZD ECAV, uverejníme reakciu brata Slavomíra Hanusku, zást. dištriktuálneho dozorca, na príspevok brata Martina Kováča o Konvente Západného dištriktu ECAV (RL č. 13).

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke <http://evanjelickajednota.sk>